

Nelsan Pourhadi forsvarer sin ph.d.-afhandling

Nelsan Pourhadi, Nationalt Videnscenter for Demens, forsvarer sin ph.d.-afhandling 'Commonly used Medications and Dementia'.

I sit ph.d.-projekt har Nelsan Pourhadi undersøgt, om visse almindelige lægemidler kan være forbundet med øget risiko for at udvikle demens.

Fredag den 9. maj kl. 14.00 i Auditorium 1 på Rigshospitalet forsvarer læge Nelsan Pourhadi sin ph.d.-afhandling *Commonly used Medications and Dementia*.

Nelsan Pourhadi har i sit ph.d.-projekt undersøgt, om visse almindeligt anvendte lægemidler kan være forbundet med en øget risiko for at udvikle demens.

Afhandlingen, der består af fire studier baseret på registerdata fra hele den voksne danske befolkning, undersøger både specifikke lægemidler og tendenser i forekomsten af polyfarmaci.

Baggrunden for projektet er den stigende globale udbredelse af demens og behovet for at identificere potentielt modificerbare risikofaktorer. Sygdommen er i dag uhelbredelig, og mens flere risikofaktorer relateret til livsstil og helbred er veldokumenterede, er viden om lægemidlers rolle stadig begrænset.

Projektet fokuserer på tre udbredte lægemiddelgrupper – protonpump hæmmere, opioider og antikolinerge blæremidler – som mistænkes for muligvis at kunne påvirke hjernens funktion, men hvor tidligere forskning har været præget af metodemæssige begrænsninger og modstridende fund.

Studierne i dette ph.d.-projekt viste en øget forekomst af demens diagnosticeret før 90-årsalderen blandt personer, som har været i behandling med protonpump hæmmere sammenlignet med personer, som ikke har taget medicinen. Ligeledes blev der observeret en forhøjet demensrisiko blandt personer, som har haft et højt forbrug af

opioider (svarende til mere end 90 dages behandling med standarddosis). For antikolinerge blæremidler sås en øget demensrisiko sammenlignet med ikke-brugere, men ikke når der blev sammenlignet med brugere af det nyere blæremiddel *mirabegron*, som har en anden virkningsmekanisme. Dette understreger blandt andet vigtigheden af at anvende relevante sammenligningsgrupper.

Afhandlingens fjerde studie undersøgte forekomsten af polyfarmaci. Resultaterne viste, at personer med demens i højere grad udsættes for samtidig brug af mange lægemidler og særligt lægemidler med virkning på centralnervesystemet såsom antidepressiva, antipsykotika og opioider. Ikke desto mindre dokumenterer studiet et relativt markant fald i polyfarmaci blandt personer med demens over det seneste årti.

Samlet peger resultaterne på, at visse lægemidler, især ved langvarig og høj eksponering, muligvis kan være forbundet med en øget risiko for demens. Det er dog vigtigt at nævne, at der fortsat er behov for forskning, der kan afklare, om de observerede sammenhænge afspejler egentlige årsagssammenhænge mellem medicinen og demens, da projektets studier ikke kan fastslå dette.

Projektet bidrager med ny viden og fremhæver behovet for en rationel tilgang til brug af lægemidler, særligt blandt ældre og personer som i forvejen har en forhøjet risiko for demens. Fortsat forskning på området er således nødvendig for at understøtte lægemiddelsikkerheden, der balancerer behandlingseffekter med hensyn til risikoen for bivirkninger.

Vejledere

Gunhild Waldemar, DMSc, professor (Danish Dementia Research Centre, Department of Neurology, Copenhagen University Hospital – Rigshospitalet & Department of Clinical Medicine, University of Copenhagen)

Christina Jensen-Dahm, PhD (Danish Dementia Research Centre, Department of Neurology, Copenhagen University Hospital – Rigshospitalet)

Janet Janbek, PhD (Danish Dementia Research Centre, Department of Neurology, Copenhagen University Hospital – Rigshospitalet)

Samarbejdspartnere

Thomas Munk Laursen, PhD, professor (National Centre for Register-Based Research, Aarhus University, Aarhus, Denmark)

Christiane Gasse, Dr. rer. medic. (Department of Affective Disorders, Aarhus University Hospital Psychiatry, Aarhus, Denmark)

Amani Meaidi, PhD (Cancer Surveillance and Pharmacoepidemiology, Danish Cancer Institute, Copenhagen, Denmark)

Tak til Rigshospitalets Forskningspulje og Nationalt Videnscenter for Demens for økonomisk støtte.

Oprettet: 23. april 2025